

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Valtakunnallisella liikennejärjestelmäsuunnitelmalla tavoitellaan pitkäjänteistä ja hallituskaudet ylittävää, ennakoitavaa toimintaa liikennejärjestelmän

kehittämiseksi. Suunnitelma laadittaisiin 12 vuodeksi kerrallaan ja sitä päivitetään hallituskausittain sekä suunnitellaan tarkemmin neljäksi vuodeksi kerrallaan. Toimenpiteitä koskien tämä tarkoittaa, että niitä suunnitellessa on nähtävä ero lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteillä sekä synkronoida toimenpiteet pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Maanmittauslaitos toimii valtakunnallisesti 35 palvelupisteessä ja suuri osa palveluista edellyttää liikkumista alueilla. Toimiva ja nykyisen laajuinen väyläverkko on edellytyksenä palvelutoiminnalle. Alueiden välinen ja sisäinen saavutettavuus tulee siten turvata koko maassa. Perusväylänpito ja sen rahoituksen turvaaminen on tällöin keskiössä. Tärkeä suunnitelmaluonnoksessa mainittu toimenpide on myös valtion väyläverkon korjausvelan vähentäminen

suunnittelukaudella 2,8 mrd. eurosta 2,2 mrd. euroon.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

Liikennejärjestelmän tukitoimenpiteiden ollessa kysymyksessä on tärkeää tunnistaa jo olemassa olevan tiedon merkitys toimivalle ja sujuvalle liikennejärjestelmälle. Liikennevälineiden automaatio edellyttää myös laadukasta ja jatkuvasti päivittyvää, dynaamista tietoa esim. paikannustietoa koottuna eri lähteistä. Maanmittauslaitos ylläpitää laajoja peruspaikka- ja maastotietovarantoja sekä kansallista paikannuksen perustaa, joita voitaisiin hyödyntää laajasti järjestelmää kehitettäessä. Suunnitelmassa on varattu automaation ja tiedon hyödyntämisen edistämiseen liikennejärjestelmässä 86 milj. euroa. Tämä on oikeansuuntainen panostus ja tarvittaessa tässä yhteydessä olisi hyvä kartoittaa myös eri viranomaistoimijoiden mahdollisuudet osallistua mm. pilotti- tai kokeiluhankkeisiin.

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

Visio sisältää oikeansuuntaisia elementtejä. Digitalisaation kehittymisen ja uusien teknologioiden hyödyntämisen vaikuttavuutta sekä niiden hyödyntämisen

tulevaisuuden potentiaalia on luonnollisesti vaikea täysin arvioida.

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

Toimenpideohjelma on linjassa vision kanssa. Tulevina vuosina on hyvä tarkentaa toimenpideohjelman sisältöä suhteessa visioon huomioon ottaen pandemian jälkeinen julkisen talouden kehityssuunta sekä mahdollinen muutos ihmisten ja tavaroiden liikkumiseen.

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

Maanmittauslaitoksella ei ole tähän lausuttavaa.

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

Maanmittauslaitoksen käsitys on, että esitetty vaikutusten arviointi antaa riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista.

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on erittäin laaja yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan ja sisältää mm. monen eri hallinnonalan, kuntasektorin ja yksityisen sektorin toimintaan ja suunnitteluun liittyviä kohtia. Prosessi on pidettävä avoimena, vuorovaikutuksellisena ja osallistavana vastaisuudessakin. Lisäksi liikennejärjestelmäsuunnittelusta sekä suunnitelman tavoitteista on hyvä viestiä mahdollisimman laajasti eri kanavissa.

